Podmínky poskytování náhrad z Garančního fondu

Postavení Garančního fondu obchodníků s cennými papíry

Garanční fond obchodníků s cennými papíry (dále jen „Garanční fond“) je právnickou osobou, která zabezpečuje záruční systém, ze kterého se vyplácejí náhrady zákazníkům obchodníka s cennými papíry, který není schopen plnit své závazky vůči zákazníkům. Garanční fond se zapisuje do obchodního rejstříku. Vznik Garančního fondu, způsob jeho fungování, podmínky poskytování náhrad z Garančního fondu, způsob jejich výpočtu a rozsah oprávněných osob, apod. jsou upraveny v §128 až §134 zákona č. 256/2004 (zákon o podnikání na kapitálovém trhu), v platném znění. Garanční fond je řízen pětičlennou správní radou, která je jeho statutárním orgánem. Předsedu, místopředsedu a ostatní členy správní rady jmenuje a odvolává ministr financí. Členové správní rady jsou jmenováni na období 5 let, a to i opakovaně. Nejméně jeden člen je jmenován z řad zaměstnanců České národní banky, a to na návrh bankovní rady České národní banky. Nejméně dva členové jsou jmenováni z řad členů představenstva nebo zaměstnanců obchodníků s cennými papíry.

Zdrojem majetku Garančního fondu jsou příspěvky od obchodníků s cennými papíry, pokuty uložené obchodníkům podle zákona č. 256/2004, pokuty uložené investičním společnostem za porušení ustanovení týkající se obhospodařování majetku zákazníků a výnosy z investování peněžních prostředků. Garanční fond může přijmout též úvěr nebo návratnou finanční výpomoc.

Použití prostředků Garančního fondu

Prostředky Garančního fondu lze použít na:

1. náhrady plynoucí z neschopnosti obchodníka s cennými papíry splnit své závazky spočívající ve vydání majetku zákazníků, z důvodů přímo souvisejících s jeho finanční situací
2. splátky úvěrů nebo návratné finanční výpomoci
3. úhradu nákladů na činnost Garančního fondu

Podmínky poskytování náhrady z Garančního fondu

Nárok na náhradu z Garančního fondu mají zákazníci v případě, že Garanční fond obdrží písemné oznámení České národní banky o tom, že obchodník s cennými papíry není z důvodů své finanční situace schopen plnit své závazky spočívající ve vydání majetku zákazníkům a není pravděpodobné, že je splní do 1 roku, nebo že soud prohlásil konkurz na majetek obchodníka nebo vydal jiné rozhodnutí, které má za následek, že zákazníci obchodníka s cennými papíry se nemohou účinně domáhat vydání svého majetku vůči obchodníkovi s cennými papíry.
Lhůta pro přihlášení nároků nesmí být kratší než 5 měsíců ode dne uveřejnění oznámení České národní banky. Skutečnosti, že tato lhůta uplynula, se nelze dovolávat k odepření výplaty náhrady z Garančního fondu.
Náhrada z Garančního fondu musí být vyplacena do 3 měsíců ode dne ověření přihlášeného nároku a vypočtení výše náhrady. Česká národní banky může ve výjimečných případech na žádost Garančního fondu prodloužit tuto lhůtu nejvýše o 3 měsíce.
Právo zákazníka na vyplacení náhrady z Garančního fondu se promlčuje uplynutím 5 let ode dne splatnosti pohledávky zákazníka na vyplacení z Garančního fondu.

Způsob stanovení výše a rozsahu náhrady poskytované zákazníkům z Garančního fondu

Náhrada z Garančního fondu se poskytuje za majetek zákazníka, který mu nemohl být vydán z důvodů přímo souvisejících s finanční situací obchodníka s cennými papíry. Pro výpočet náhrady se ke dni, ke kterému Garanční fond obdržel oznámení České národní banky, sečtou hodnoty všech složek majetku zákazníka, které nemohly být vydány z důvodů přímo souvisejících s finanční situací obchodníka s cennými papíry, a to včetně jeho spoluvlastnického podílu na majetku ve spoluvlastnictví s jinými zákazníky, s výjimkou hodnoty peněžních prostředků svěřených obchodníkovi s cennými papíry, který je bankou nebo pobočkou zahraniční banky, a vedených jím na účtech pojištěných podle zvláštního zákona upravujícího činnost bank. Od výsledné částky se odečte hodnota závazků zákazníka vůči obchodníkovi s cennými papíry splatných ke dni, ke kterému Garanční fond obdržel oznámení České národní banky.
Náhrada se zákazníkovi poskytuje ve výši 90% částky vypočtené podle předchozího odstavce, nejvýše se však vyplatí částka v korunách českých odpovídající 20000 eurům pro jednoho zákazníka u jednoho obchodníka s cennými papíry.

Na náhrady z Garančního fondu nemají nárok:

1. Česká konsolidační agentura,
2. územní samosprávný celek,
3. osoba, která v průběhu 3 let předcházejících oznámení (§130, odst. 4, zákona o podnikání na kapitálovém trhu):
   a) prováděla audit nebo se podílela na provádění auditu obchodníka s cennými papíry, jehož zákazníkům se vyplácí náhrada z Garančního fondu,
   b) byla vedoucí osobou obchodníka s cennými papíry, jehož zákazníkům se vyplácí náhrada z Garančního fondu,
   c) byla osobou s kvalifikovanou účastí na obchodníkovi s cennými papíry, jehož zákazníkům se vyplácí náhrada z Garančního fondu,
   d) byla osobou blízkou podle občanského zákoníku osobě podle bodů 1 – 3,
   e) byla osobou, která patří do stejného podnikatelského seskupení jako obchodník s cennými papíry, jehož zákazníkům se vyplácí náhrada z Garančního fondu,
   f) prováděla audit nebo se podílela na provádění auditu osoby, která patří do stejného podnikatelského seskupení jako obchodník s cennými papíry, jehož zákazníkům se vyplácí náhrada z Garančního fondu,
   g) byla vedoucí osobou osoby, která patří do stejného podnikatelského seskupení jako obchodník s cennými papíry, jehož zákazníkům se vyplácí náhrada z Garančního fondu,
4. osoba, ve které má obchodník s cennými papíry, jehož zákazníkům se vyplácí náhrada z Garančního fondu, nebo osoba s kvalifikovanou účastí na tomto obchodníkovi s cennými papíry vyšší než 50% podíl na základním kapitálu nebo hlasovacích právech,
5. osoba, která v souvislosti s legalizací výnosů z trestné činnosti svěřila obchodníkovi s cennými papíry, jehož zákazníkům se vyplácí náhrada z Garančního fondu, prostředky získané trestným činem,
6. osoba, která trestným činem způsobila neschopnost obchodníka s cennými papíry, jehož zákazníkům se vyplácí náhrada z Garančního fondu, splnit své závazky vůči zákazníkům

Placení příspěvků do Garančního fondu

Obchodník s cennými papíry platí do Garančního fondu roční příspěvek ve výši 2 % z objemu přijatých poplatků a provizí za poskytnuté investiční služby za poslední rok.
Roční příspěvek činí nejméně 10 000 Kč, a to bez ohledu na počet měsíců, ve kterých obchodník s cennými papíry vykonával svou činnost.

Příspěvek do Garančního fondu je splatný každoročně do 31. března, a to za předchozí kalendářní rok.

Vydání majetku zákazníků po prohlášení konkurzu na majetek obchodníka s cennými papíry

Zákaznický majetek není součástí konkurzní podstaty obchodníka s cennými papíry a správce konkurzní podstaty jej bez zbytečného odkladu vydá zákazníkům. Náklady spojené s vydáním majetku zákazníka jsou pohledávkou za konkurzní podstatou a uspokojí se ve stejném pořadí jako náklady spojené s udržováním a správou konkursní podstaty.
Jestliže investiční nástroje téhož druhu, které tvoří majetek zákazníků a jsou vzájemně zastupitelné, postačují k plnému uspokojení všech zákazníků, kteří mají nárok na jejich vydání, vydají se tyto investiční nástroje zákazníkům. Totéž platí o peněžních prostředcích, které tvoří majetek zákazníků.
Jestliže investiční nástroje téhož druhu, které tvoří majetek zákazníků a jsou vzájemně zastupitelné, nepostačují k uspokojení všech zákazníků, kteří mají nárok na jejich vydání, vydá se zákazníkům odpovídající podíl investičních nástrojů nebo jeho hodnota v penězích. Nepostačují-li peněžní prostředky k uspokojení všech zákazníků, kteří mají nárok na jejich vydání, uspokojí se nároky zákazníků poměrně.
Nárok na vydání majetku zákazníka, který nebyl uspokojen shora uvedeným postupem, je pohledávkou, jejíž uspokojení se řídí zvláštním právním předpisem upravujícím konkurzní řízení, a správce konkurzní podstaty přihlásí tuto pohledávku do konkurzu.